

درسنامه

تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج

جلد سوم

الکساندر مازیا

ترجمه: پدram پورسویل

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه بر مگذرد

در سنامه

تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج

(جلد سوم)

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

آکساندر مازیا

مترجم

پدرام پورسهیل

انتشارات فرزین

سرشناسه	ماریا، الکساندر
عنوان و نام پدیدآور	درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج (جلد سوم) ماریا، الکساندر ترجمه پدram پورسهیل
مشخصات نشر	تهران: فرزین، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	ج: تصویر، جدول
شابک	۱۳۰۰۰۰-۶۶۴۶۲۴۰۶-۵۰۱۷-۷۳-۱
وضعیت فهرست نویسی: قایم	۱۵۰۰۰۰-۶۶۴۶۲۴۰۶-۵۰۱۷-۷۳-۱
پانداخت	عنوان اصلی: Chess School 3
پانداخت	ج: ۲، ق: ۲ (چاپ اول ۱۳۹۶) (فیب)۱
پانداخت	ج: ۳ (چاپ اول ۱۳۹۷) (فیب)۱
صفحات	ج: ۲، ق: ۱ - پایه ششم، هفتم، هشتم، ج: ۲، ق: ۲ - پایه نهم، دهم، یازدهم
موضوع	شطرنج - ادبیات کودکان و نوجوانان
شناسه افزوده	نجیب، ابوالقاسم، ۱۳۳۷ - پورسهیل، پدram، ۱۳۵۷، مترجم
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ۴ ۹ الف / GV ۱۴۴۶
رده بندی دیویی	۷۹۴/۱۲ [ج]
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۷۳۳۸۴

درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج (جلد سوم)

نویسنده: الکساندر ماریا

مترجم: پدram پورسهیل

حروف نگاری و صفحه آرایی: پدram پورسهیل

چاپ و صحافی: طیف نگار

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

بها: ۱۵۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-5017-73-1

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۱۷-۷۳-۱

انتشارات فرزین: خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دانشگاه، شماره ۱۷۴

تلفن فروشگاه: ۶۶۴۶۲۴۰۶ - ۶۶۱۷۵۸۷۴

فهرست

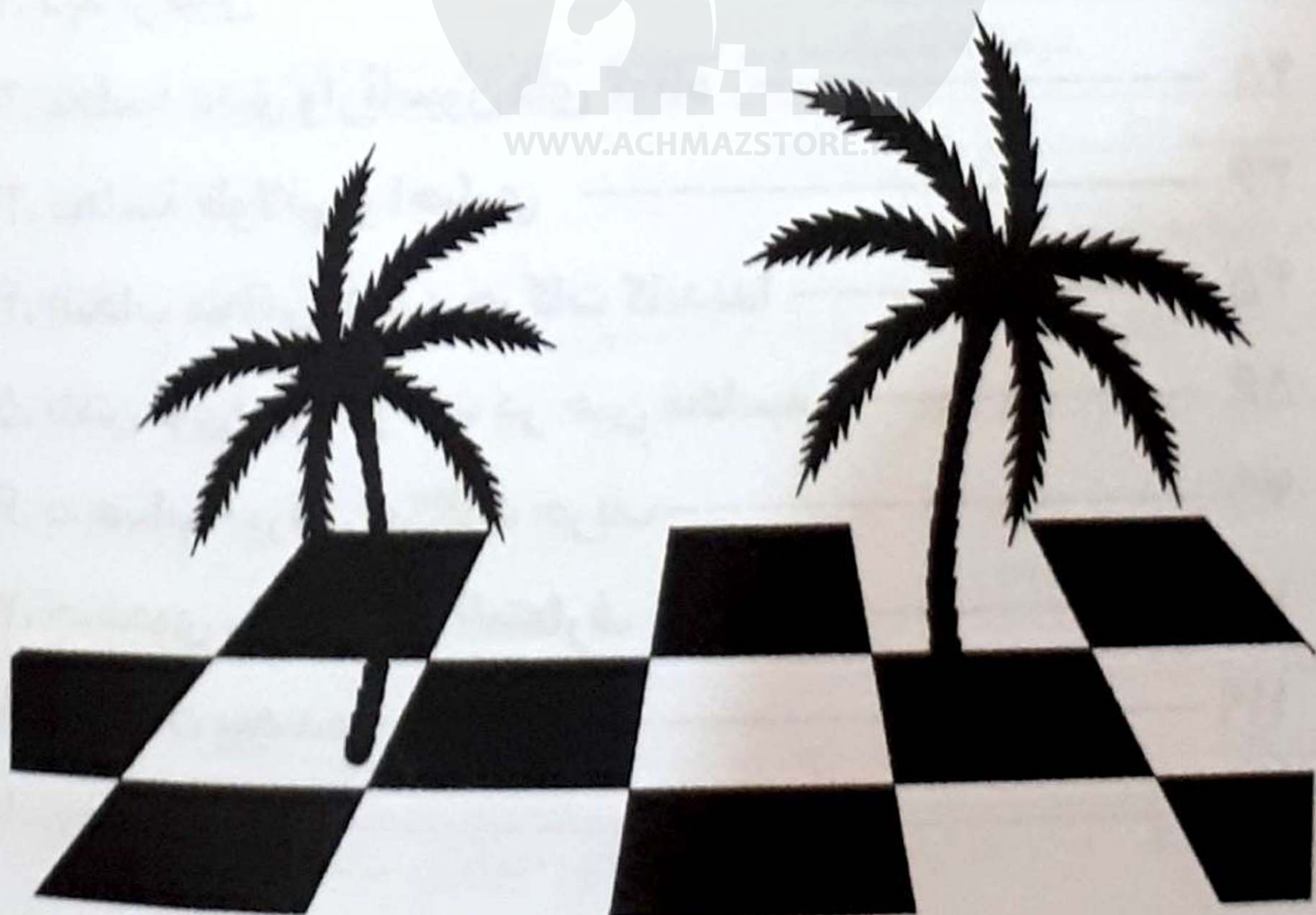
۴	یادداشت
۵	پیشگفتار
۷	مقدمه ویراست جدید
۸	علائم و نمادها
۹	۱. دید ترکیبی
۲۵	۲. محاسبه دقیق واریاسیون‌های کوتاه
۳۶	۳. محاسبه طولانی و اجباری
۴۵	۴. انتخاب منطقی از بین حرکات کاندیدا
۵۶	۵. یافتن قوی‌ترین حرکات در حین محاسبه
۷۹	۶. به حساب آوردن امکانات حریف
۱۰۰	۷. جستجوی راه‌حل‌های نامتعارف
۱۱۹	۸. محاسبات پیچیده
۱۴۳	پاسخ‌ها

یادداشت

یکی از ویژگی‌های ذاتی شطرنج باز قوی، توانایی محاسبه سریع و عمیق واریاسیون‌هاست. بهترین راه برای کسب این مهارت، آموزش نظام‌مند و هدف‌دار است. به واسطه تجربه سال‌های مدید در امر آموزش به بازیکنان جوان و مشاهده روش کار مربیان موفق معلوم شده که تمرین آموزشی اساسی برای تقویت محاسبه واریاسیون‌ها، حل کردن پوزیسیون‌هایی است که به همین منظور انتخاب شده باشند. آکساندر گریگوریویچ مازیا، استاد بین‌المللی و مربی برجسته‌ای است. او از سال ۱۹۹۲ مدیر مدرسه شطرنج کاخ پشاهنگان در *واراویبوگر* بوده است - کاخی معروف در مسکو که بازیکنان مشهوری از جمله: یوری رازوائف، آرتور یوسوئف، میخائیل کراسنکوف و ایگور گلیک از آن سر برآورده‌اند. از جمله استادان بزرگی که در نسل بعدی، از این کاخ فارغ‌التحصیل شده‌اند، می‌توان به: وادیم زیاگینتسیف، ولادیمیر چوچلوف و میخائیل کوبالیا اشاره کرد.

شاگردان باشگاه‌های خاص نوجوانان به عنوان تکلیف، مثال‌های پایه‌ای این کتاب را مطالعه کرده، و بسیاری از این شاگردان دختر و پسر به مقاماتی در قهرمانی جهان، اروپا و روسیه نایل شده‌اند، چه در مسابقات تیمی و چه در مسابقات انفرادی.

WWW.ACHMAZSTORE

پیشگفتار

توانایی محاسبه واریاسیون‌ها یکی از اجزای ضروری در قدرت عملی شطرنج‌باز است. شطرنج‌باز در خلال بازی باید حرکات کاندیدا را برگزیند و تمام شاخه‌ها را کاملاً سریع محاسبه کند، و تا آنجا که ممکن است وقت کم‌تری را صرف این قضیه نماید. بهترین راه برای تسلط بر این مهارت، آموزش نظام‌مند و هدف‌دار است.

مؤلف در این اثر، به دیدگاه کلاسیک در تئوری محاسبه واریاسیون‌ها وفادار بوده که در کتاب‌های آلکساندر کوتوف و مارک دورتسکی بسیار خوب شرح داده شده. به واسطه تجربه سال‌های مدید در امر آموزش به بازیکنان جوان و مشاهده کار مربیان موفق معلوم شده که برای تقویت محاسبه واریاسیون‌ها طبعاً باید نوعی تمرین آموزشی را به کار گرفت - حل کردن پوزیسیون‌هایی که به همین منظور انتخاب شده باشند.

پوزیسیون‌های این کتاب برای آموزش بازیکنانی با ریتینگ تقریبی ۲۰۰۰ و بالاتر در نظر گرفته شده است. در هر پوزیسیون می‌بایست قوی‌ترین حرکت را پیدا کنید، و در بعضی موارد از میان چند حرکت پیشنهادی یکی را انتخاب کرده و با واریاسیون‌ها از انتخاب خود دفاع کنید.

بهتر است پوزیسیون‌ها را در شرایطی مشابه بازی عملی، با چیدن مهره‌ها روی صفحه و تنظیم زمان تفکر، حل کنید. می‌توانید زمان مشخصی را برای حل هر پوزیسیون تعیین کنید، یا آن که مجموعاً زمان مشخصی را برای حل ۴ تا ۵ پوزیسیون در نظر بگیرید.

روش کار برای هدایت آموزشی:

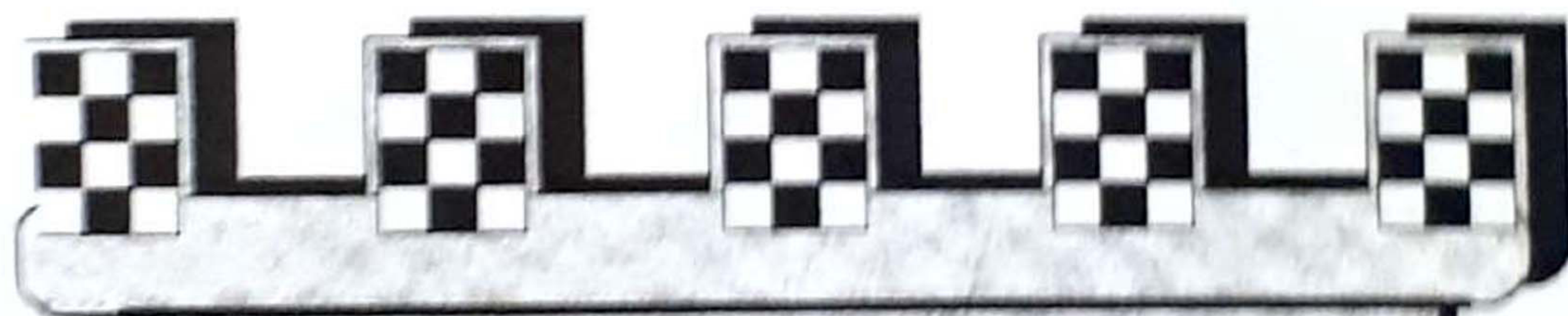
۱. پوزیسیون را روی صفحه بچینید و خود را به جای طرفی که نوبت حرکت با اوست، تصور کنید.
۲. بنا بر بغرنجی پوزیسیون، زمانی را برای تفکر مشخص کنید (۱۵ تا ۳۰ دقیقه).
۳. چندین حرکت کاندیدا (نامزد) را انتخاب کنید (۳-۵ دقیقه).
۴. واریاسیون‌ها را محاسبه و یادداشت کنید، با نخستین حرکت کاندیدا (نامزد) شروع کرده و به همین منوال پیش بروید.
۵. بهترین حرکت را انتخاب کنید.

۶. در صورتی که زمان محاسبه کافی نبوده می‌توانید به آن ۵ تا ۱۰ دقیقه اضافه کنید.
۷. اگر در پایان محاسبه، جس گردید که پاسخ را نیافته‌اید، با حرکت دادن مهره‌ها می‌توانید پوزیسیون را تجزیه و تحلیل کنید، و سپس نتیجه تجزیه و تحلیل خود را بنویسید. مهم است که نه تنها، جواب صحیح را یادداشت کنید، بلکه کل فرآیند پیدا کردن جواب را نیز یادداشت کنید. این امر به شما و آموزگارتان در ادامه کار کمک خواهد کرد.

خطاهای رایج در حین محاسبه:

۱. بعضی حرکات کاندیدا را ندیده‌اید.
 ۲. به قوی‌ترین دفاع حریف توجه نکرده‌اید.
 ۳. در حرکت دوم یا سوم محاسبه خود، ادامه‌ای قوی را ندیده‌اید.
 ۴. پوزیسیون را پس از چند حرکت، خوب به خاطر ندارید.
- پوزیسیون‌های این کتاب را به هشت بخش تقسیم کرده‌ام، که در هر بخش مهارت خاصی پرورش پیدا می‌کند.
- پوزیسیون‌ها در هر بخش به تدریج سخت‌تر می‌شوند. تجربه نشان می‌دهد که پس از حل کردن ۴۰ تا ۵۰ پوزیسیون از هر بخش، مهارت پایدار برای محاسبه دقیق تقویت شده، و قدرت عملی بازیکن به سطح کاندیدای استادی (تقریباً ریتینگ بالای ۲۲۰۰) می‌رسد.

WWW.ACHMAZSTORE.IR

استاد بین‌المللی الکساندر مازیا

مقدمه ویراست جدید

مازیا، استاد بین‌المللی و مؤلف کتاب حاضر که تصحیح و ترجمه آن از نظر خوانندگان می‌گذرد، از شطرنج‌بازان روس است. مازیا در درجه نخست، کتاب خود را برای شطرنج‌بازان روسی با درجه ۲۰۰۰ و بالاتر تألیف کرده و روی سخنش نیز با هم‌وطنان روسی خویش است؛ بنابراین پوزیسیون‌ها را با در نظر گرفتن ریتینگ بالای ۲۰۰۰ و محیط آموزشی روسیه مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و بسیاری از این پوزیسیون‌ها را از "بررسی‌های (اتودهای)" مشهور انتخاب کرده است.

در ترجمه چند اصطلاح و چند پاراگراف، ده‌ها بار جهد کردم. نوشتم؛ خط زدم. دوباره نوشتم. باز هم به نتیجه دلخواه نرسیدم ... و در آخر، رضا رضایی، مترجم پیش‌کسوت، معنا و مفهوم جملات و اصطلاحات را به زبان فارسی سلیس برای من شرح داد و در ترجمه کل کتاب یار و یاورم بود. به قول حافظ:

به کوی عشق ز بی‌دلیل راه قدم
که من به خویش نمودم صد اہتمام و شد

معنی بیت: بی‌راهنمایی پیردلیل به کوی معرفت و عشق گام مینه که من در این راه، صدبار کوشیدم و کارم به جایی نرسید (دیوان حافظ- به کوشش دکتر خلیل خطیب رهبر - غزل ۱۶۸، ص ۲۲۷ - چاپ سی و هشتم ۱۳۸۴ - انتشارات صفی علی‌شاه).

باتوجه به این اصل که هیچ راه‌درستی برای انجام کار نادرستی وجود ندارد، به عنوان مُصحح تا آنجا که امکان داشته، اکثر پوزیسیون‌های کتاب را به صورت اصلی خود نگاه داشته، و اگر هم تغییراتی جزئی در نمودارها اعمال کرده‌ام، آن‌ها را با علامت "*" متمایز نموده‌ام؛ گرچه برای صحت کتاب، بیشتر پاسخ‌ها بازنویسی شده و در این بازنویسی، راه‌ایجاز اختیار کرده‌ام. همچنین در بعضی موارد، در انتهای پاسخ مسئله توضیح داده‌ام که چه تغییراتی را به عمل آورده‌ام. ناگفته نگذارم درس‌هایی را که رضا رضایی، مُرتبی پیش‌کسوت شطرنج، به من آموخت بی‌نهایت مؤثر بود.

همه‌رایاز نمودم، ز تو خوشترم نیاید
خوفرو شدم به دیا، تو تو کو حرم نیاید
مولی

در پایان وظیفه خود می‌دانم که از رضا رضایی تشکر کنم.

علائم و نمادها

- =
- 8
- ±
- ±
- ±
- ±
- ±
- + -
- +
- 8
- +
- x
- #
- !
- !!
- ?
- !?
- ?!
- △
-
- ⊙
- ★

- تبادل بازی:
- پوزیسیون مبهم:
- برتری مختصر سفید:
- برتری مختصر سیاه:
- برتری سفید:
- برتری سیاه:
- برتری برنده سفید:
- برتری برنده سیاه:
- با جبران:
- گشایش:
- گرفتن:
- مات:
- حرکت خوب:
- حرکت عالی:
- حرکت اشتباه:
- حرکت قابل توجه:
- حرکت مشکوک:
- با طرح:
- تنها حرکت:
- زوج زوانگ:
- اصلاحات:

انتشارات فرزین ناشر تخصصی کتاب‌های شطرنج

<p>خانه به خانه</p> <p>چاپ چهارم</p>	<p>بازن با هم بازی کنیم شطرنج</p> <p>چاپ پنجم</p>	<p>آخر بازی کرس پانول کرس</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>میراث شطرنجی آلخین آلکساندر کوپوف جلد سوم: حمله و دفاع جلد چهارم: آخر بازی</p> <p>چاپ سوم</p>
<p>تئوری شروع بازی شطرنج</p> <p>چاپ دوازدهم - ویرایش جدید</p>	<p>مایلزیس نظری بنیادی شطرنج</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>آزمون‌های مهارت در شطرنج سنجش قدرت ترکیبی</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>قدرت پیاده در شطرنج هافس گروخ</p> <p>چاپ سوم</p>
<p>تئوری آخر بازی‌های رخ نویسنده: گری گوری لوفتس - وایشی اسمیلوف</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>تئوری وسط بازی شطرنج دکتر ماکس آیوود - هانس کرامر</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>می‌توانید در شطرنج نابغه تاکتیکی شوید؟</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>کشایشها در عمل (جلد ۱ و ۲) آنتونی کوپوف</p> <p>چاپ سوم</p>
<p>هنر ترکیب COMBINATION ART</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>بازی پوزیسیونی مارک دوزلسکی - آرتور بوسولد</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>بهترین بازی‌های آلخین (دوره ۱۹۲۲-۱۹۰۸) آلکساندر آلخین</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>آچمزی پاول دوریتسکی</p> <p>چاپ سوم</p>
<p>تاکتیک‌ها شطرنج</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج</p> <p>چاپ سوم</p>	<p>درسنامه تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج</p> <p>چاپ سوم</p>
<p>مانور، هنر بازی با سوارها جان واتسن</p> <p>چاپ سوم</p>			

فروشگاه: خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دانشگاه، شماره ۱۷۴، تلفن: ۰۶۶۴۶۲۴۰۶
www.farzinpub.ir